

EIS INFOINVENT-2021

Cea mai importantă distincție care se acordă în cadrul EIS „INFOINVENT” este **Premiul Guvernului Republicii Moldova „Inventator remarcabil”**. În cadrul ediției din 2021, marele premiu a revenit academicianului Gheorghe Țibîrnă, Doctor habilitat în medicină, profesor universitar, oncolog și medic chirurg, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie (USMF) „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, pentru activitate prodigioasă în domeniul cercetării și dezvoltării pe parcursul a peste 50 de ani și un portofoliu consistent de brevete, peste 32 la număr, în domeniul medicinei.

Gheorghe Țibîrnă a fost unul din marii doctori care a fost alături de mulți pacienți cu suferințe de tumori. Activitatea lui ca chirurg în domeniul capului și gâtului a permis de a crea noi metodologii originale de tratament chirurgical bazate pe studiile științifice valoroase.

A elaborat noi metode de tratament chirurgical și de reabilitare medicală a pacienților cu tumori maligne. Complexul de tehnici de profilaxie și tratament elaborate de doctorul Gheorghe Țibîrnă au contribuit la diminuarea riscului operațiilor chirurgicale extinse și combinate ale cancerului din regiunea capului și gâtului (până la 9%), și recuperării plastice a defectelor țesuturilor după operații extinse, ce constituie o nouă etapă în dezvoltarea oncologiei în țara noastră. Această problemă de sănătate a abordat-o și în teza de doctor habilitat în științe medicale cu titlul „Tratamentul cancerului local-avansat al regiunii cap și gât”, pe care o susține cu succes în anul 1984, la Institutul de Cercetări în Oncologie Clinică a AȘM din URSS (astăzi – Centrul Național de Cercetări Medicale în Oncologie „N.N. Blokhin” din Federația Rusă).

S-a născut la 16 februarie 1944 în satul Singerei-Vechi, actualmente raionul Sîngerei. În 1967 absolvă Facultatea de Stomatologie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (ISM), unde ulterior își continuă studiile în ordinatura clinică la specialitatea Chirurgie oro-maxilo-facială. A urmat aspirantura la Institutul de Patologie Experimentală și Terapie a Cancerului a Academiei de Științe Medicale a URSS din Moscova (astăzi – Centrul Național de Cercetări Medicale în Oncologie „N.N. Blokhin” a Ministerului Sănătății din Federația Rusă). În anul 1973 susține teza de doctor și obține titlul de doctor în științe medicale. Revenind în țară, și-a început activitatea în calitate de cercetător științific (1972-1975) la Institutul Oncologic din Chișinău, apoi – cercetător științific superior (1975-1977), unde a pus bazele unei noi direcții științifico-practice în republică – chirurgia cancerului capului și gâtului. În anul 1977, cunoștințele și abilitățile chirurgicale dobândite în doctorantură îi permite să organizeze și să deschidă Secția de chirurgie a tumorilor capului și gâtului, în cadrul Institutului Oncologic.

Cercetările științifice realizate i-au permis acumularea, în premieră, a datelor statistice privind indicii ce țin de morbiditate și cele mai răspândite neoplasme în regiunea capului și gâtului, investighează și perfecționează metodele tratării radicale chirurgicale a celor mai răspândite forme tumorale în regiunea capului și gâtului care au au fost și sunt apreciate de către specialiștii de breaslă și menționate cu medalii și premii la diferite forumuri și expoziții de inventică. Cercetările științifice ale acad. Gheorghe Țibîrnă au fost elaborate și implementate cu succes în Programul național de combatere a bolilor oncologice și Programul republican de diagnosticare precoce a stărilor pretumorale, care au fost aprobate de Guvernul Republicii Moldova în 1998. A fost conducător al proiectului instituțional „Optimizarea tratamentului multimodal al cancerului laringian în baza evidențierii particularităților clinicomorfoimunologice” (2015-2018) și șef al Laboratorului științific tumori cap și gât și microchirurgie la Institutul Oncologic.

În anul 1992 i se conferă titlul de profesor universitar la specialitatea Oncologie, ulterior desfășurându-și activitatea multilaterală la Catedra de oncologie și, în ultimii ani, la Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială pediatrică și pedodonție „Ion Lupan”.

Este autor a peste 600 de lucrări: monografii, articole științifice, materiale didactice, protocoale clinice, inovații și brevete de invenție ș.a. Profesorul universitar Gheorghe Țibîrnă a transmis vasta sa experiență specialiștilor tineri, elaborând și editând manuale, ghiduri și

instrucțiuni metodice, printre care: Ghid de oncologie (2003), Клиническая онкология (2005), protocolul clinic național Cancerul cavității bucale (2012), atlasul Chirurgia oncologică în imagini, ce sunt considerate cărți de referință pentru medicii oncologi. Printre cele mai importante publicații se numără și monografia Criochirurgia în oncologie axată pe descrierea metodelor specifice utilizate, dar și prezentarea unei variante îmbunătățite a metodei date, ce poate fi aplicată în condiții de ambulator. Domnia Sa a participat activ la numeroase manifestări științifice și expoziții internaționale de invenție atât în țară, cât și peste hotare, fiind menționat cu diverse premii și distincții. Sub conducerea prof. Gh. Țîbîrnă au fost susținute 11 teze de doctor și șase de doctor habilitat în științe medicale.

Odată cu înființarea în 1993 a Secției Științe Medicale în cadrul Academiei de Științe a Moldovei, peste un an a fost ales membru corespondent, iar în 2007 – membru titular al AȘM. Academicianul Gheorghe Țîbîrnă a fost membru al Colegiului de redacție, secretar responsabil (2005-2009), redactor-șef (2009-2019) și în ultimii ani – redactor onorific al revistei științifico-practice „Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe Medicale”, contribuind la dezvoltarea științelor medicale și la promovarea lucrărilor științifice ale cercetătorilor-medici din Republica Moldova.

Pentru rezultate remarcabile în activitatea sa științifică, didactică și clinică, ilustrul savant și iscusitul chirurg a fost apreciat cu cele mai înalte titluri onorifice și distincții de stat: „Om Emerit” (2000), „Gloria Muncii” (2004), „Laureat al Premiului de Stat” pe anul (2008), „Ordinul Republicii” (2011), medaliile „Nicolae Testemițanu” (2006), „Dimitrie Cantemir” și Nicolae Milescu Spătaru (2014), Meritul științific clasa a II-a (2019), Premiul Guvernului RM „Inventator remarcabil” (2021). Titluri științifice și onorifice: - Doctor Habilitat în Științe Medicale, Profesor Universitar. - Membru titular al Academiei de Științe din Republica Moldova. - Președinte al Academiei de Științe Medicale din Republica Moldova. - Membru al Comitetului Ligii Medicilor. - Membru „The European Association on Cancer Research” - Membru „L’Union Médicale Balkanique”. - Membru “American Head and Neck Society”.

Rezultatele cercetărilor sale se regăsesc în cele 350 de lucrări științifice. Publicații științifice: 350 publicații (48 în reviste străine), 12 monografii, 9 recomandări metodice, 7 brevete de invenție. Г. Цыбырнэ, «Лечение местно-распространенного рака головы и шеи», Кишинэу, 1987, 226 стр. В. Melnic, Gh. Țîbîrnă, Gh. Duca, S. Corina Cica, „Chimia, stresul și tumoarea”, Chișinău, 1997, 236 pag. Gh. Țîbîrnă, „Ghid clinic de oncologie”, Chișinău, 2003, 827 pag.

Domnul Academician a fost creatorul proiectului de Stat „Chirurgia modernă personalizată în diagnosticul și tratamentul complex al tumorilor la copii”. Tot Domnia sa a condus cu succes proiectul sus numit cu succese deosebite. În cadrul proiectului a fost inițiatorul a multor tehnici de intervenții chirurgicale laborioase la copii cu tumori ale capului și gâtului cu localizări dificile de accesat. Domnia sa a fost motorul elaborării invențiilor ce țin de tehnici dificile de tratament chirurgical personalizat. Au fost elaborate trei invenții importante în practica chirurgicală a tumorilor la copii cu localizare în regiunea capului și gâtului. Prin participarea la diferite saloane naționale și internaționale a fost apreciate cu distincții importante.

